

Rodák: Az erdőmunkásokról. (Otázka lesného robotníctva) 50/52. sz. 9. old.

Saját tapasztalatai alapján is hangsúlyozza, hogy szakképzett munkásokat — amelyekre minden erdőgazdaságnak igen nagy szüksége van — csak állandó munkaalkalom nyújtásával lehet nevelni és megtartani.

KÜLÖNFÉLÉK

HALÁLOZÁS.

Hinfner György ny. miniszteri tanácsos 1941. december hó 14-én, életének 74. évében, Budapesten elhunyt.

A Megboldogult az 1893. évben tette le az erdészeti államvizsgát. Rövid ideig tartó kincstári szolgálat után az 1894. évben a kir. közalapítványokhoz lépett át és itt előbb mint erdőrendező, majd mint segéderdőtiszt és erdőgondnok, végül pedig — az 1916. évtől kezdődően egészen az 1926. évben bekövetkezett nyugállományba vonulásáig — mint a királyi közalapítványi erdőgazdaságok központi vezetője a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztériumban működött.

Egyike volt a régi vágású erdészek utolsó képviselőinek, akik még a néhai *Bedő Albert* képviselte magyar erdőgazdaságot ismerték és példaképüket minden tekintetben — még a külsőségekben is — követni igyekeztek.

Szaktudásának fanatikus művelője, az erdő, és a vadgazdaság rajongója távozott körünkől vele, akire mindenki, akinek szerencséje volt őt ismerni, mint a melegszívűség, a barátság és az atyai jóindulat megtestesítőjére fog visszaemlékezni.

Nyugodjék békében!

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.

A karácsonyi ünnepek és az új év alkalmával olyan sokan kerestek fel jókívánataikkal, hogy figyelmüket külön-külön megköszönni a mai rendkívüli időben nem áll módomban, ezért ezúton mondok hálás köszönetet és részemről is a legjobbakat kívánom.

Budapest, 1942. évi január hó 3-án.

Molcsány Gábor
miniszteri osztályfőnök.

ÜDVÖZLÉS.

Mindazoknak a kedves Kartársaknak, akiket az ezévi ki-nevezés, előléptetés és kitüntetés érintett, ezúton kívánok kartársi szeretettel minden legjobbat.

Bíró Zoltán
ügyvezető.

SZEMÉLYI HIREK.

A Kormányzó Úr Öföméltósága a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére a m. kir. erdőmérnökök személyzeti létszámában Pászthory Ödön miniszteri tanácsosnak a miniszteri osztályfőnöki címet és jelleget;

Gárdonyi Nagy László, Eröss Gyula, Alberti János és Radó Gábor m. kir. főerdőtanácsosoknak a miniszteri tanácsosi címet és jelleget;

Barabásy József, Sztankó Zoltán, vitéz Kiss Lajos, Harmath Ernő, Szilárd Tivadar, Liha Valér és Heincz János erdőtanácsosoknak a m. kir. főerdőtanácsosi címet és jelleget;

Szőke Győző és Berecz János erdőtanácsosoknak a m. kir. főerdőtanácsosi címet;

Kiss Aladár, Kampü Iván, Szilágyi Ferenc, Seregély Sándor, Balogh Sándor, Bánky Gyula, vitéz Tury Elemér, dr. Ijjász Ervin, vitéz Sóváry Géza, dr. Földváry László, Szalay Rezső és Baráth Béla főerdőmérnököknek a m. kir. erdőtanácsosi címet és jelleget;

Szabó Géza, Kutasy Viktor, Krippel Tibor és Mestyának István főerdőmérnököknek a m. kir. erdőtanácsosi címet;

Ajtay László, dr. Gerlai Arnold, Wágner Gyula, vitéz Balogh Elek és Makkay Zoltán erdőmérnököknek a m. kir. főerdőmérnöki címet és jelleget adományozta.

*

A Kormányzó Úr Öföméltósága a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére a m. kir. erdőmérnökök személyzeti létszámában Lengyel Sándor és Vető Gyula miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott m. kir. főerdőtanácsosokat, valamint Takács János, Blickhardt József, Nagy Zoltán és vitéz Szilágyi-Ilosvay Lajos m. kir. főerdőtanácsosokat miniszteri tanácsosokká;

Papp Jenő főerdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott erdőtanácsost, valamint Jurkovich János, Lotterhof Márton, Tárczy Pál, Partos Gyula és vitéz Katapán Ottó főerdőtanácsosi címmel felruházott erdőtanácsosokat, továbbá Mauksinszky Gyula, Mocsáry Béla, Révay Ferenc, Muraközi Pál, Botos Géza, Kiss Zoltán, Mezőközy András, Istvánffy József, Fás János, vitéz Fejes József, Glöser Dezső, Kriváchy Andor, Schauer Gyula és Szabó Kálmán erdőtanácsosokat m. kir. főerdőtanácsosokká kinevezte.

*

A Kormányzó Úr Öföméltósága a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére Lászlóffy Ernő kir. közalapítv. igazgatói címmel és jelleggel felruházott kir. közalapítv. főerdőtanácsost kir. közalapítv. igazgatóvá az V. fizetési osztályba;

Leicht Ottó kir. közalapítv. főerdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott kir. közalapítv. erdőtanácsost királyi közalapítványi főerdőtanácsossá a VI. fizetési osztályba;

Mérey Andor kir. közalapítv. erdőtanácsost kir. közalapítv. főerdőtanácsossá a VI. fizetési osztályba kinevezte;

Somogyi Zoltán kir. közalapítv. erdőtanácsosnak a kir. közalapítv. főerdőtanácsosi címet és jelleget adományozta.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter a m. kir. erdőmérnökök személyzeti létszámában Lukács Károly (Sirok), Holbay Miklós (Budapest), Jákó Jenő (Makkoshotyka), Orbán László (Budapest) és Lux Barna (Nagybánya) m. kir. erdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott m. kir. főerdőmérnököket a VII. fizetési osztályba m. kir. erdőtanácsosokká;

Pető János (Görgényszentimre), *Szontagh József* (Barlafalu), *Székely Géza* (Marosvásárhely), *Romanovszky Dénes* (Debrecen), *Weyda János* (Marosvásárhely), *Kovács Albert* (Nagybánya) és *Sófalvi István* (Beszterce) ideiglenes minőségű m. kir. főerdőmérnököket a VII. fizetési osztályba ideiglenes minőségű m. kir. erdőtanácsosokká;

Szethló János (Kassa), *Szadlis Sándor* (Rahó), *Franciscy Lajos* (Kaposvár), *Koller Pál* (Bustyaháza), *Márkosi Béla* (Bustyaháza), *Verőczey Sándor* (Komárom), *Kósa Gyula* (Mocsolyástelep), *Kertész István* (Budapest), *vitéz Borsay Ferenc* (Budapest), *Szeless István* (Máramarossziget), *Rácz József* (Esztergom), *Gerencsér István* (Sátoraljaújhely), *Kricsfalvi Viktor* (Esztergom), *Egry Károly* (Szeged), *Zoltán János* (Budapest), *dr. Haracsi Lajos* (Sopron), *dr. Földes Károly* (Ungvár), *Maczkó István* (Gödöllő) és *Fülöpp Zoltán* (Budapest) m. kir. főerdőmérnököket a VII. fizetési osztályba m. kir. erdőtanácsosokká;

Pákh Antal (Csontos) m. kir. főerdőmérnöki címmel és jelleggel felruházott m. kir. erdőmérnököt a VIII. fizetési osztályba m. kir. főerdőmérnöké;

Spanyol Béla (Kovácszna) ideiglenes minőségű m. kir. erdőmérnököt a VIII. fizetési osztályba ideiglenes minőségű m. kir. főerdőmérnöké;

Huf József (Rahó), *Csermely László* (Lillafüred), *Nagy László* (Rimaszombat), *Kovács István* (Székelyudvarhely), *Szigyártó Zoltán* (Miskolc), *Gellért Géza* (Kaposvár), *Bartha Lajos* (Bustyaháza), *Terényi József* (Gödöllő), *Stefaits István* (Léva), *Suhayda Károly* (Debrecen), *Kerkápoly Géza* (Szeged), *Pammer Dezső* (Debrecen), *Botos Mihály* (Kaposvár), *Huszár Károly* (Beszterce), *Gyarmathy Endre* (Nagybocskó), *Szűgyi Gyula* (Rahó), *Masztics Miklós* (Munkács), *Szigethy Béla* (Parasznya), *Csiszár Imre* (Budapest), *Zsirai Gyula* (Miskolc), *Kuthi István* (Diósgyőr), *Matolcsy Andor* (Diósgyőr), *Cselényi László* (Balassagyarmat), *Donáth Aladár* (Nagybánya), *Vámosi Ferenc* (Rahó), *Köröskényi Béla* (Diósgyőr), *Szilas Géza* (Bustyaháza), *Ladányi Béla* (Bercsényifalva), *Pápay Domokos* (Parád), *Ulbrik Gyula* (Miskolc), *Csabán István* (Tiszabogdány) és *Seregély Lajos* (Királymező) m. kir. erdőmérnököket a VIII. fizetési osztályba m. kir. főerdőmérnöké;

Solt Hugó (Ungvár) m. kir. segéderdőmérnököt a IX. fizetési osztályba m. kir. erdőmérnöké;

Szörényi Béla (Bustyaháza), *Iby Gábor* (Bustyaháza), *Lotterhof Ottó* (Nagybánya), *Lenkey László* (Rahó), *Prókay Gyula* (Ungvár), *Franciscy Pál* (Beszterce) és *Lipták Géza* (Laposnya) ideiglenes minőségű m. kir. erdőmérnökgyakornokokat a X. fizetési osztályba m. kir. segéderdőmérnöké, végül *Véssey Tibor* (Bustyaháza), *Czuppon Károly* (Rahó) és *Hiibbey Albert* (Bustyaháza) ideiglenes minőségű m. kir. erdőmérnökgyakornokokat a X. fizetési osztályba ideiglenes minőségű m. kir. segéderdőmérnöké kinevezte.

*

A m. kir. földművelésügyi miniszter a m. kir. erdőmérnökök személyzeti létszámában *Balogh Dezső* (Tőkés) és *Nemestóthy-Szabó Béla* (Kolozsvár) ideiglenes minőségű m. kir. főerdőmérnököket a VII. fizetési osztályba ideiglenes minőségű m. kir. erdőtanácsosokká, *Bogár Pál* (Székesfehérvár), *Mathis Gyula* (Jolsva), *Imrik Zoltán* (Szombathely) m. kir. főerdőmérnököket, *Lambert Győző* (Beszterce) ideiglenes minőségű m. kir. főerdőmérnököt, *dr. vitéz Botvay Károly* (Sopron) és *dr. Kovács Ernő* (Budapest) m. kir. főerdőmérnököket a VII. fizetési osztályba m. kir. erdőtanácsosokká;

Simonek János (Kecskemét), *Péter Brunó* (Felsővisó), *Böhm Mihály* (Alsófernezely), *Jekeli Oszkár* (Sepsiszentgyörgy) és *Békési Elek*

(Csíkszereda) ideiglenes minőségű m. kir. erdőmérnököket a VIII. fizetési osztályba ideiglenes minőségű m. kir. főerdőmérnökökké;

Vitéz *Gedey Tibor* (Kecskemét), *Mészáros Sándor* (Perecsény), *Vadász József* (Bezdán), *Sztripszky György* (Turjaremete), *Prüger Henrik* (Rozsnyó), *Kovács József* (Bustyaháza), *Bacsinszky András* (Fenyvesvölgy), *Vaszócsik Tivadar* (Huszt), *Sima Antal* (Kassa), *Mojsey Ferenc* (Rozsnyó), *Kállay Árpád* (Budapest), *Vermes Imre* (Palánka), *Tótfalvi Miklós* (Rahó), *Kovács Nagy Zsigmond* (Debrecen), *Palotay István* (Rahó), *André Béla* (Keszthely), m. kir. erdőmérnököket a VIII. fizetési osztályba m. kir. főerdőmérnökökké és *Fuhrmann György* (Székelyudvarhely) ideiglenes minőségű m. kir. erdőmérnököt a VIII. fizetési osztályba ideiglenes minőségű m. kir. főerdőmérnökökké;

Hergáth Viktor (Békéscsaba) és *Schmidt Károly* (Bethlen) ideiglenes minőségű m. kir. segéderdőmérnököket a IX. fizetési osztályba ideiglenes minőségű m. kir. erdőmérnökökké, *Rozim József* (Komárom), *Bélaváry Mihály* (Budapest), *Seregély Pál* (Szombathely), *Bisztika Géza* (Nagyberezna), *Kiss János* (Rahó), *Wächter Gyula* (Zalaegerszeg), *Karczag Gusztáv* (Kassa), *Gábor Ferenc* (Beregszász), *Anschau Antal* (Budapest), *Derszib Ödön* (Budapest), *Fürst Károly* (Miskolc), *Bartosovszky Viktor* (Máramarossziget), *Kollwentz Ödön* (Bustyaháza), *Kühne Gábor* (Felsővisó), *Gubkó János* (Huszt), ifj. *Paulyuk József* (Rahó), *Solt Pál* (Ökörmező), *Seberényi Ferenc* (Csíkszentmárton), *Mikevári Tivadar* (Hátmeg), *Nemky Ernő* (Gödöllő), *Szentkúti Ferenc* (Győr), *Csekme László* (Diósgyőr), *Zádor Alfréd* (Fenyvesvölgy), *Tomka László* (Rimaszombat), *Bél Sándor* (Nagyberezna), *Szabó Ferenc* (Ungvár), *Várnai Tivadar* (Gyertyánliget), *Juriss László* (Munkács), *Szívák István* (Antalóc), *Várkonyi László* (Kecskemét), *Bortnyák István* (Alsókalocsa), *Bachéry Dénes* (Lyuta), *Karner Málmán* (Rahó), *Maróthy László* (Taracköz), *Tüske József* (Kassa), *Kollár Gyula* (Oroszmokra), *Szabó György* (Miskolc), *Fekete Gyula* (Budapest), dr. *Magyar János* (Gödöllő), *Bakkay László* (Ravaszmező), *Héjj János* (Perecsény), *Lonkai János* (Miskolc), *Reisz Ferenc* (Rahó), *Dobó Jenő János* (Rahó), *Ferenczi Béla* (Gyergyótölgyes), *Neuwirth János* (Bustyaháza), *Fürst Elemér* (Turjapolena), *Gereben János* (Sátoraljaújhely), *Láng László* (Visegrád) és *Sárkány Jenő* (Rahó) m. kir. segéderdőmérnököket a IX. fizetési osztályba m. kir. erdőmérnökökké, végül *Porst József* (Székelyudvarhely) ideiglenes minőségű m. kir. segéderdőmérnököt a IX. fizetési osztályba ideiglenes minőségű m. kir. erdőmérnökökké kinevezte.

*

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Genersich László* kir. közalapítv. főerdőmérnököt kir. közalapítv. erdőtanácsossá a VII. fizetési osztályba;

Balsay Miklós és *Tanka Sándor* kir. közalapítv. segéderdőmérnököket kir. közalapítv. erdőmérnökökké a IX. fizetési osztályba;

Kollányi Antal, *Szilas Károly* és *Janzó László* kir. közalapítv. erdőmérnökgyakornokokat kir. közalapítv. segéderdőmérnökökké a X. fizetési osztályba kinevezte.

*

A magyar királyi földművelésügyi miniszter *Handschuh Győző* m. kir. segéderdőmérnököt áthelyezte Egerből Szatmárnémetibe a m. kir. erdőfelügyelőséghez.

A magyar királyi földművelésügyi miniszter áthelyezte *Hergáth Viktor* m. kir. segéderdőmérnököt Galgóról Békéscsabára a m. kir. erdőfelügyelőséghez, továbbá *Nagy Dezső* m. kir. főerdőmérnököt Ungvárról Galgóra és megbízta az ottani m. kir. erdőfelügyelőségi ki- rendeltség vezetésével, végül *Magyar János* m. kir. erdőtanácsos Sze-

gedről Barótra és megbízta az ottani m. kir. erdőfelügyelőség kirendeltség vezetésével.

A magyar királyi földmívelésügyi miniszter *Benedek Attila* m. kir. segéderdőmérnököt áthelyezte Pécsről Avasfelsőfalura és megbízta az avasúvárosi m. kir. erdőfelügyelőség kirendeltség vezetésével.

A magyar királyi földmívelésügyi miniszter *Rihay János* okl. erdőmérnök, egyetemi tanársegédet (Sopron) a m. kir. erdőmérnökök személyzeti létszámába ideiglenes minőségű m. kir. segéderdőmérnökke kinevezte és szolgálattételre a m. kir. erdőigazgatóságához Rahóra osztotta be.

A szatmári püspöki uradalom vezetősége *Lády Géza* főerdőmérnököt erdőtanácsossá léptette elő.

Trebusafejérhatak község (Máramaros vm.) képviselőtestülete — amint erről most értesültünk — az 1940. évi június hó 6-án tartott rendkívüli ülésén *Szabédi és Árpástói lőfő Székely József* ny. m. kir. főerdőtanácsost, régebben trebusafejérpataki m. kir. erdőgondnokot, az 1905—1906. években a Tiszán épült és *Perényi Zsigmond* báró, volt máramarosmegyei főispán, Kárpátalja kormányzói biztosa után elnevezett községi vashíd kezdeményezése, szorgalmazása és anyagi eszközeinek az előteremtése terén kifejtett elévülhetetlen érdemeiért egyhangú lelkesedéssel *díszpolgárává* választotta.

AZ AGANCSKIÁLLÍTÁS ELŐKESZÜLETEI.

A *Nemzeti Vadászati Védegylet* igazgatóválasztmányja multévi november hó 10.-én, majd folytatólag december hó 10.-én ülést tartott. Ennek a két ülésnek a jegyzőkönyvéből a jövő év tavaszán rendezendő agancskiállításra vonatkozó s ezért a vadásztársadalmat érdeklő határozatokat kivonatosan közöljük:

A *Védegylet* az idén zsákmányolt vadászdíszek bemutatását, úgy mint az elmúlt esztendőkből, ismét a pesti Vigadó emeleti egyik termében, a március hó 16.-ától április hó 5.-éig terjedő időben tartja meg és főrendezőnek *Nadler Herbert* ügyvezető-alelnököt kérte fel, aki a megbízatást vállalta.

A kiállítás rendezőbizottságának az elnöke *ifj. gróf Esterházy László*, tagjai pedig *Dorner Aurél*, *Éhik Gyula dr.*, *Kiss Ferenc dr.*, *Nemeskéri-Kiss Géza*, *Kittenberger Kálmán*, *Majthényi László*, *Nadler Herbert*, *vitéz Násfay Zoltán dr.*, *Prónay Gábor báró* és *Zsindely Endre dr.*

A bírálóbizottság elnöke *id. gróf Esterházy László*, tagjai: *Borovicsényi Aladár*, *Csekonics Endre gróf*, *Éhik Gyula dr.*, *ifj. Esterházy László gróf*, *Esterházy Pál gróf*, *Nemeskéri-Kiss Géza*, *Felső-eőri Nagy Pál*, *Nadler Herbert*, *Prónay Gábor báró*, *Teleki Tibor gróf* és *Zsindely Endre dr.*

A bírálóbizottság ezentúl az összes vadaskerti trófeákat — tehát nemcsak a szarvasagancsokat — a szabadterületeiktől elkülönítve szerepelteti a kiállításon, a tárgymutatóban és a bírálatban.

Az igazgatóválasztmány a vadászdíszek jelentőségét és erkölcsi értékét védve, a vadaskerti trófeákra vonatkozóan azt az elvi határozatot hozta, hogy az ezer katasztrális holdnál kisebb körülkerített területen nevelődött — illetve agancsát növesztett — szarvasbika agancsa, az ötszáz kat. holdnál kisebb területen nevelődött dámlapátos, szika-

szarvas és muflonkos agancsa, illetve csigája és a kétszáz kat. holdnál kisebb területen nevelődött őzbak agancsa *díjazásban nem részesül*. A bírálóbizottság azonban az ilyen mesterségesen fejlesztett, illetve fejlődésében erősen befolyásolt agancsok és szarvak tenyésztési érdekességét és kísérleti értékét elismerve, bírálati pontszámukat megállapítja, a kiállítási tárgymutatóban feltünteteti és tulajdonosuk kívánságára külön okiratban is igazolja.

A *Védegylet* elnöksége a földművelésügyi miniszertől tiszteletdíjat kért az 1941-ben *szabad területen elejtett legkiválóbb magyar szarvasbika agancsának a kitüntetésére*.

AZ ORSZÁGOS MEZŐGAZDASÁGI BIZTOSÍTÓ INTÉZETNÉL KÖTENDŐ 1942. ÉVI KÖTELEZŐ BALESETBIZTOSÍTÁSOK.

A m. kir. földművelésügyi miniszter úr 201.104/1941. sz. rendelete a „Budapesti Közlöny“ október 5.-i 226. számában jelent meg és lényegében ugyanazokat tartalmazza, mint a két év előtti intézkedés, amelyet teljes terjedelmében lapunk 1939. évi XI. füzetében (1060. old.) közöltünk.

Ismételten felhívjuk az érdekeltek figyelmét arra, hogy az *őstermelésszerű erdei termelésnél* alkalmazott munkavállalók közül balesetbiztosítási kötelezettség alá csak azok esnek, akik az 1907: XLV. t.-c. 1. §-a értelmében *gazdasági cselédek* (tehát, akiknek az alkalmaztatása a 70.000/1934 VI.—3. F. M. számú rendelet 4. pontjában foglalt feltételeknek megfelel), vagy akik az őstermelésszerű erdőüzemekben használt *gazdasági gépek* mellett dolgoznak és így az 1912: VIII. t.-c. 5. §-a alapján — mint gazdasági *gépmunkások* — esnek balesetbiztosítási kötelezettség alá.

A rendelet hangsúlyozza, hogy az „A“ mintájú összeírásai és kivetési lajstromba csupán azok a gazdasági munkavállalók vehetők fel, akik az 1907: XLV. t.-c. 1. §-a értelmében gazdasági cselédeknek tekintendők, tehát csakis azok, akik gazdaságban *legalább egy hónapi időtartamra*, személyes és folytonos szolgálatra, időbérért (de nem napibérért) alacsonyabbrendű munka végzésére szerződtek el.

A *napszámosok, szakmánybéresek, részesek nem esnek kötelező balesetbiztosítás alá*. Az ilyeneket csak *önkéntes biztosítás* útján, mint rendkívüli tagokat lehet az OMBI-nál biztosítani, személyenkint és egy naptári évre — a bejelentéssel egyidejűleg lefizetendő — 2 P díj ellenében.

Megjegyezzük még, hogy a 9540/1940. sz. M. E. kormányrendelet az OMBI balesetbiztosításainak az úgkörét a visszacsatolt keleti és erdélyi területekre is kiterjesztette. A visszafoglalt déli területekre vonatkozólag még nem történt intézkedés.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Hozzászólás „A magyar erdőgazdaság feladatai“ című előadáshoz.

Kedves Barátom!

Különös figyelemmel olvastam az „Erdészeti Lapok“ 1941. évi decemberi számában „A magyar erdőgazdaság feladatai“-ról tartott szép előadásod szövegét. A választott tárgykör fontossága megkövetelhetné azt, hogy hozzászóljon mindenki, akinek ebben az alapvető kérdésben mondanivalója van. Egy kialakuló vita, mint májusi eső, az

újra és újra megtárgyalás révén sok szép s egyszeri hallással még idegenül hangzó, emiatt talán pusztulásra ítélt gondolatot viruló életre serkent s a megvalósulás természetének megérlelését is nagymértékben segítheti elő.

Magam ezúttal a kérdésnek nem érdemi részébe kívánok bekapcsolódní, hanem a módszertani oldalon van egy-két szavam.

Előadásodban többek között számítás foglaltatik Magyarország várható fatermeiéről és fafogyasztásáról s ezeknek számításod szerint kialakuló terjedelméből vontad le széleskörű következtetéseidet a szükséges tennivalókra, illetve a tennivalók szükségességére nézve. Különös figyelemmel a következtetések jelentőségére, valamint arra, hogy azokat a termelés és fogyasztás számított mértékére alapítottad, szükségessé teszi, hogy az egyébként logikus következtetések alapjainak méretezéséhez egy-két megjegyzést tegyek s rámutassak a mérrethelyeség szabályaira.

A fogyasztás statisztikája ezidőszertint még számos s a rendelkezésre álló szerény eszközök birtokában alig áthidalható akadállyal küzködik. Tényleges fogyasztási adatgyűjtés egy csapásra megadhatná ugyan a kérdés megoldását, de egy mindenre kiterjedő adatgyűjtés a nemzetgazdaság méreteit és szövevényességét tekintve, egészen vagy részben szabad forgalom és fogyasztás idején nehezen volna megvalósítható. Megfogható alapot adna az adatgyűjtéshez a kötött gazdálkodásnak utalványokkal, jegyrendszerrel, vagy más hasonló módszerrel való bevezetése, habár ettől a fogyasztás mértéke éles torzulást szenvedne. Ez a lehetőség természetesen nem jelenti azt, mintha — mint gombhoz a ruhát — a szükséglet megállapításához az utalványrendszer bevezetését a magunk részéről szükségesnek, vagy csak kívánatosnak is tartanók.

Tényleges adatgyűjtés hiányában a szükséglet-statisztika ezidőszertint szükségmegoldásokhoz folyamodik s közvetett módon, az azonos időszakra (nevezetesen hosszabb időszak átlagára) számított belső termelésnek és a külforgalom egyenlegének összehasonlításával végzi el alig, hogy tájékoztatónak nevezhető számításait. A kérdés enm olyan egyszerű, hogy ezzel a számítással szükségképp elfogadható eredményt várhassunk. A legnagyobb hibaforrás abban van, hogy a szükséglet fogalma három dimenziójú kérdés s egy síkra lenyomva meg nem oldható. A fentebb leírt számítás során a harmadik méret, az időtényező, figyelmen kívül marad, már pedig ennek a méretnek a másik kettővel legalább is megegyező jelentősége van.

Ugyanarra a famennyiségre vonatkoztatva a fatermelés, a behozatal, a kivitel, vagy fogyasztás időpontja és terjedelme nem esik szükségképp ugyanannak a gazdasági évnek a keretébe. Az ezeket a fogalmakat jelző „trend“-vonalak haladási iránya — el lehet mondani — sohasem fedi egymást, mint ilyen, az időtényező a számításból közös nevezőként nem küszöbölődik ki s ennél fogva figyelmen kívül semmiképpen sem hagyható.

Hamar meglátták ezt a hibaforrást a konjunktúrakutatás művelői s az időtényező valamennyire mégis csak megfogható vetületének, a belső készletek alakulásának tekintetbe vételével igyekeztek a fogyasztás megismerésének közelébe jutni. Való igaz, hogy ha egy vizsgált időszak kezdő készletéhez hozzáadjuk az időszak alatti termelést és behozatalt, majd levonjuk abból a kivittelt s a végkészletet, akkor bizonyos s már könnyebben elmellőzhető anyagvesztéséggel figyelmen kívül hagyásával elméletileg az elfogyasztott mennyiséget kell eredményül kapnunk. A kezdő és végkészlet azonban ismét olyan tényező, amelynek a kiderítése nem egyszerűbb, mint magának a fogyasztásnak a felvétele

s számításunkba helyettesítésével egy arasznyit sem jutottunk előbbre a megoldás felé.

Valamit azonban mégis megtudtunk s ez a valami alkalmas arra, hogy már hibátlan számítás sarkpontja legyen.

Ha egyetlen év termelési és külforgalmi számadataiból akarunk a készletek elhanyagolásával következtetni a fogyasztás mértékére, akkor a kezdő és a végkészletek közötti különbség, mint hibaforrás, ennek az egyetlen évnek adatát terheli és torzíja el a felismerhetetlenségig. Hogyha azonban sok év átlagával számítunk, akkor a kezdő és a végkészlet közötti különbség már széteszlik a tekintetbe vett évek között s minél több év számaiból átlagoltunk, annál inkább elhanyagolhatóvá válik. Nagyjában úgy számítunk tehát, ahogy azt Te is tetted, mégis: egy dologban lényegbe vágóan másképpen annál, mert sok évnek, legalább is öt-tíz évnek az átlagát kell vennünk ahhoz, hogy ki-küszöböljük a három dimenziójú kérdésnek egy síkban vizsgálásából származó hibát.

Ez volt az oka s nem pusztá játék a számokkal, hogy számításaimban, amelyekre felolvasásodban hivatkozni szíves voltál, nem egyetlen évet, hanem hét esztendő átlagát vettem figyelembe: azt a hét évét, amelyből a legmegbízhatóbbak voltak a fatermelési adatok.

Nem mindegy az sem, hogy mely évcsoportra alapítjuk számításainkat: hogy a gazdasági fellendülés, vagy hanyatlás, feszültség, vagy válság, esetleg éppen a gazdasági élet csúcspontjának, vagy mélypontjának évével, vagy éveivel számolunk-e, mert minden esetben egymástól homlokegyenest eltérő végeredményt kapunk. De vajjon felismerhető-e a gazdasági élet alakulásában valamiféle szabályszerűség, vajjon van-e lehetőség arra, hogy a multnak bizonyos időszakára számított termelésből, vagy fogyasztásból a jövőbeli termelés, vagy fogyasztás mértékére következtessünk és hogy megfelelően válasszuk meg a multnak azt az időszakát, amelynek — tegyük fel — fogyasztási átlaga valóban megadja az átlagos fogyasztásnak a jövőre is számítható mértékét?

A gazdasági konjunktúra menetében valóban levezethetők szabályszerűségek, de csak akkor, ha hosszú évsorozat változásait kísérjük nyomon. A változásai időszaki jellegűek, a felfelé ívelő időszakokat a lefelé hanyatlás korszakai követik s minden ilyen hullám hullámra jön. Sohasem válhat állandóvá sem a fellendülés, sem a hanyatlás, még kevésbé a csúcstermelésnek, vagy a válság mélypontjának az időszaka: a gazdasági konjunktúra időbeli változása szabályszerű hullámvonalat mutat. Érzésem szerint semmiképpen sem helyénvaló tehát egy multbeli gazdasági csúcstermelésnek és fogyasztásnak az időszakát, az 1926—1928. közötti éveket, még kevésbé egyetlen évet, az 1928. esztendőt választani ahhoz, hogy a jövőben várható termelés és fogyasztás nagyságára következtessünk. Ezzel a legnagyobb mértékben téves eredményként a hullámvonal grafikonjának delelőjén, egyetlen évben előfordult legnagyobb termelés és fogyasztás pontjában, az abszcissával párhuzamos egyenest vontunk meg, amely a hullámvonal felső érintője: fölötté van a hullámvonalnak s azzal csak a delelési pontokban érintkezik. Az ezzel a számítással elkövetett hiba az időszak egészére számítva a megrajzolt egyenes s a hullámvonal közötti területtel egyenlő s könnyen beláthatjuk, hogy a tényleges termelés, illetve fogyasztás kétszeresét, háromszorosát is kiteheti.

A helyes megoldást ezzel már megadtuk. *Egy teljes hullámvonalra terjedő időszak termelési és fogyasztási átlagát kell vennünk akkor, amikor átlagos termelésről és fogyasztásról akarunk beszélni.* Ezzel újabb magyarázatát adtam annak, hogy miért számoltam hét év

átlagával és hogy ez a hét év miért éppen az 1931—1937. éveket foglalta magában? Ez a ciklus a mélypont közelében kezdődött el s évről-évre fokozatos fellendülést hozott. Emellett, mint a hozzánk legközelebb eső s még egészében trianoni időszakot magába foglaló, mint ilyen, homogén multbeli időszak, kétségkívül minden még régebbi multnál alkalmasabb arra, hogy jövőbeli következtetés alapja legyen. Már amennyire a trianoni multból egyáltalán lehetséges bármiféle következtetést levonni a jövőre nézve.

Tagadhatatlan, hogy éppen ebben vannak a legnagyobbfokú kételeyeim. Mielőtt azonban ezeket elmondanám, rá kell mutatnom a csúcstermelés időszakával számításnak még egy hibaforrására. A gazdasági konjunktúra hullámvászásának egyik legfőbb ismert okozója a túltermelés, az a körülmény, hogy a termelés mintegy önmagát fokozza. A termelés hasznot hajtó tevékenység s különösen a kedvező gazdasági konjunktúra időszakában jár haszonnal. Emiatt mindenki minél többet igyekszik termelni s habár ugyanakkor a vásárló erő s az ezzel egyértelmű fogyasztóképesség is hatalmasan megnövekszik, végül mégis el kell jutnia a gazdasági élet fejlődésének arra a pontra, amikor a fogyasztás már nem tud a termeléssel együtt növekedni. Emiatt eladhatatlan készletek halmozódnak fel s ezzel megkezdődik a hanyatlás időszaka. A gazdasági konjunktúra delelőjén a fékevesztett termelés (és behozatal) miatt éppen a legnagyobb szokott lenni a készletfelhalmozódás folyamata, tehát ekkor a legnagyobb az eltérés az időszak kezdő és végkészlete között. Azzal tehát, hogy a készletekben beállott változást figyelemre nem méltatva a termelés és a behozatali többlet összegével vesszük a fogyasztást egyenlőnek, éppen a csúcstermelés esztendejében követjük el a legnagyobb hibát.

Előadásomban megállapítottad, hogy számításod eredménye túlzottnak látszik. Az elmondottak magyarázatot adnak arra, hogy mik okozták a túlzott eredményeket.

Azonban menjünk még egy lépéssel tovább. Véleményem az, hogy semmiféle multbeli fogyasztási adat, habár elméletileg még oly jól meg-alapozott legyen is, nem alkalmas a mostani nagy átalakulás időszakában arra, hogy a várható távolabbi jövőnek mértéke legyen.

Igaz ugyan, hogy a multa vonatkozóan mindenképpen megfelelő átlagokat számíthatunk ki s ezek alkalmazásában fontos csak az, hogy az interpolálásokat és extrapolálásokat módjával eszközöljük. De az extrapolálás óvatos alkalmazásáról tett megjegyzés nemcsak a multa, hanem a jövőre is áll mindenképpen. A közelmúlt adata a közeli jövőre még a valóság reményével alkalmazható, kiváltképpen akkor, ha a gazdasági jövő alakulásában nem várhatók nagyobb változások s ha a levont következtetés ugyanarra a gazdaságföldrajzi tájegységre vonatkozik, ha tehát a vízszintes és függőleges elem a két időszakban azonos.

Esetünkben az ország területe kétszeresére nőtt a trianoni időszakhoz mérten s jóval erdősebb és nagyobb mértékben fafogyasztó részekkel egészült ki. A fejenként számított termelés és fogyasztás értékei még azonos gazdasági konjunktúra esetén is egészen mások kell, hogy legyenek ma és a jövőben, mint amelyenek a trianoni Magyarországon voltak, hála Istennek, úgy mondhatjuk immár: valamikor. De a gazdasági helyzet is gyökeréig megváltozott. Ma minden forrásban van, egy-két év alatt alapjaiban fog átalakulni földrésznünk gazdasági élete. Ki a megmondhatója ma még annak, hogy mit hoz a közeli, hát még annak, hogy mit a néhány évtizeddel távolabbi jövő?

Egész faiparunk átformálódhatik s akarjuk is és törekszünk is arra minden erőnkkel, hogy nagyvá legyen. Mi több: most már biztosra vehetjük, hogy új találmányok a fának, mint ipari nyersanyagának a fel-

használati területét akkorára fejleszthetik, hogy vétek lesz majd akkor még a legselejtesebb faanyagból is tűzifát készíteni. Nem kell nagy jós-tehetség annak megállapításához, hogy amilyen mértékben válik a fa fokozatosan minden porcikájában ipari nyersanyaggá, olyan mértékben kell elvezénie hőenergiaforrás-szerepét s átadni azt a fehér szénnek (vízi energia), vagy más kiapadhatatlan energiaforrásnak.

A fa multbeli felhasználásának mértékéből a távoli, de még a közelebbi jövő fogyasztásának mértékére is alig lehet ma következtést levonni, még kevésbbé lehet erre erdőgazdaságpolitikát alapítani. Egyet lehet mindössze, de azt aztán teljes biztonsággal megállapítani, hogy a faanyag iránt a szükséglet állandóan és rohamosan emelkedni fog és hogy nincs az a faanyag, bármennyi volna is termelhető, amelyre feltétlen szükség ne lenne. Következésképp nincs az az eszköz, amelyet meg ne kellene ragadnunk ahhoz, hogy erdeinket a legtöbb és legértékesebb faanyagot termővé ne fejlesszük s ahol azt már elértük, ott ebben a legtöbbet s legjobbat termő állapotban állandóan megtartani ne törekedjünk.

Mellékesen végeztem ugyan én is számításokat a visszacsatolt keleti és északerdélyi országrész erdészeteről írt s a Magyar Statisztikai Szemle 1940. évi 8—9. számában megjelent tanulmányomban faellátásunk helyzetéről, de ez csak a megváltozott jelenre vonatkozott, tehát arra, hogy fennálló gazdasági fejlettségünk, mai fogyasztási szokásaink és meglevő iparunk szükségletét számítva, hogyan fogunk kijönni a megnagyobbodott Magyarország erdőségeiben kitermelhető faanyagból? Éppen ezért nem lehetett nagyobb önálló cellulózeipar és más ki nem épített faipar szükségletével sem számolnom. De nem is szükséges ez, mert ma minden ilyen számítás halomra dől. Halomra dönti a tervgazdálkodás, amely kifejlődőben van nálunk is és amelynek 100 százaléki váló érvényesítése a fagazdálkodásban nem várható véleményem szerint sokáig magára.

A tervgazdálkodás korában fatermelésünknek, de fogyasztásunknak is, nagymértékben attól kell függnie, hogy hogyan fogják azt az arra hivatottak irányítani. Egyik legnagyobb nyersanyagkincsünkben, a fában való szabad tobzódás kora lejárt s nem engedheti ma már meg magának nemzetgazdaságunk azt a fényűzést, hogy például a legértékesebb megtermett szerfaanyagból tűzifát hasogasson a hozzá nem értés, vagy a rosszul felfogott profitéség ártó keze.

A mai helyzet ismeretéhez ismerni kell a jelenlegi fogyasztást is s azt igekeztem cikkemben megállapítani, ám ennek a cikknek a faellátásról írott része csak mintegy függeléke volt s erdőgazdaságpolitikai elgondolásokat a becsült fogyasztásra nem alapított. Ez azonban nem is lehetséges, mert a fogyasztás mértéke következménye a gazdasági helyzetnek és a tett intézkedéseknek, nem okozója, bár azokra valamennyire visszahat. Fogyasztásunk a jövőben számos esetlegességtől fog függni, elsősorban természetesen beilleszkedésünktől az új európai rendbe. Ma nem ismerjük még a tényezőket, amelyek arra kihatással lesznek, így a következmény: maga a jövőbeli termelés és fogyasztás is nagy ismeretlenként áll még előttünk.

Egyet tudunk teljes biztonsággal megmondani, hogy minél messzebb jövőbe tekintünk, annál nagyobb értékűvé lesz és minden többtermelés ellenére viszonylag annál kevésbbé lesz elég a növekvő szükséglet ellátására rendelkezésre álló faanyag. Alapelvünknek kell tehát lennie, hogy erdeink mai fakészlethiánya miatt csökkentjük a fogyasztást ott, ahol az csak az erdők rendkívüli igénybevételével elégíthető ki teljesen s mint ilyen, a jövőbeli ipari fogyasztás nyersanyagát csirájában éli fel, azaz a tűzifafogyasztás vonalán. Ipari célra se tűrjük azonban faálio-

mányoknak olyan korban való kitermelését, amelyben optimális felhasználhatóságukat még el nem érték.

Látnivaló mindebből, hogy más irányban indultam ugyan el s más úton haladtam az okfejtésben, végül mégis ugyanoda jutottam, ahová Te értél. Ez mindkettőnk számára elégtétel lehet s egyszersmind azt is jelenti, a bizonyított tétel olyan erős, hogy bármiképpen kezdjük is el a gondolatmenet láncolatát szőni, szükségkepp ugyanarra az eredményre jutunk.

A régi igaz barátsággal üdvözöl:

Dr. Földváry László.

Örömmel hozom soronkívül Földváry barátom hozzászólását, amelynek az elmaradását — őszintén megmondom — igen csodáltam volna.

Nem akarok ismétlésekbe esni, ezért nem térek ki bővebben a fejtegetéseire.

Akik előadásom szövegét figyelmesen elolvasták, bizonyára megértették, miért választottam a statisztika általánosan ismert és használt eljárásaival szemben *nemzet-, sőt világgazdasági* megfontolások alapján — tudatosan — túlzottaknak látszó értékeket számításaim kiindulópontjául.

Egyébként rámutattam (650. old.), hogy az 1925-től 1930-ig terjedő hat év átlagfogyasztása mindössze 12 $\frac{1}{6}$ -kal volt kevesebb az 1928. évi csúcserőtnél.

Nyilvánvaló tehát, hogy faszükségletünk jövő mértékének a megállapításához eddigi *statisztikánk* — éppen a Földváry részéről is elismert nagy hiányai miatt — nem szolgálhat egyedüli megnyugtató alapul, bármilyen módszerekkel is mesterkedjünk vele.

Meggyőződésem, hogy ha hazánk szerencsésen kerül ki a mostani háborús viharból és kiszélesedett határai közt legalább a 15 év előtti életszínvonal érvényesülhet, fafogyasztásunk a számításom szerinti mértéket is meg fogja haladni.

Nekünk pedig — úgy vélem — tűzön-vízen keresztül erre kell felkészülnünk!

És örülök, hogy ebben egyetértünk.

Mihályi.

Zsombory Ignác előadása.

Zsombory Ignác ny. m. kir. főerdőtanácsos, az Uglyai Faipar Rt. igazgatója f. hó 9-én a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet erdőmérnöki szakosztályában nagy érdeklődéssel fogadott előadást tartott, amelynek „Budapest székesfőváros tűzifaellátása“ volt a címe

A minden részletében teljes tájékozottsággal összeállított anyag kitűnően megvilágította azt a kapcsolatot, amely a székesfőváros és az egész ország tűzifaellátása között fennáll és így biztos alapot szolgáltatott a levont következtetésekhez.

Az előadó — aki az elmúlt években szolgálati beosztása folytán is behatóan foglalkozott a kérdéssel, tehát kialakulásának minden mozzanatát jól ismeri — a trianoni békeszerződés utáni első évekig nyúlt vissza és a statisztikai adatok, valamint az egymást követő kormányrendeletek tükrében mutatta be a székesfőváros tűzifa-fogyasztásának a képét és ennek során ismételten hivatkozott azokra a megállapításaira, amelyekről lapunk múlt évi VIII. füzetében közölt tanulmánya is beszámolt.

Az a tény, hogy az 1928/1929. évi szibériai télben a széntermelés nagymértékű csökkenése ellenére sem volt fainség Budapesten, míg 1939/1940. évben — tehát Kárpátalja visszatérése után — katasztrófális volt a helyzet, mindenesetre olyan tény, amely *céltudatos, átfogó érvényű és idejében történő intézkedések* szükségét hirdeti.

Mai erdőállományunk mellett tűzifahiányról szónak sem szabadna lennie, de az előadó hangsúlyozta, hogy a munka- és fuvarbérek szabályozása, illetőleg a munkások ellátásának a termelő üzemekben keresztül való biztosítása nélkül a *termelést komoly veszély fenyegeti* és ezért sürgős hatósági rendszabályokra van szükség.

A tárgyilagosan bíráló, általános figyelemmel hallgatott tanulmányhoz *Biró Zoltán* és *Jászgy Béla* szóltak hozzá.

AZ ERDÉSZETI ZSEBNAPTÁR.

Nagy nehézségek és sok munka árán mégis eljutottunk odáig, hogy ennek a hónapnak a végén lezárjuk a Zsebnaptár anyagát és így reméljük, hogy — hacsak valamilyen *külső* akadály nem gátol bennünket — további néhány hét múlva előfizetőink kezébe adhatjuk a régóta várt segédkönyvet.

Utolsó fejezete az „Erdőtiszti Címtár“ lesz.

A közületi és magánerdőtisztek adatainak a megküldésére a m. kir. erdőfelügyelőségeket és m. kir. erdőfelügyelőségi kirendeltségeket kértük fel, amelyek — hivatalos nyilvántartásaik alapján — a legilletékesebbek ebben a kérdésben.

Igen örülnénk azonban, ha azoknak a magyar erdőmérnököknek a neve sem maradna ki a Címtárból, akik *szabad pályán* működnek és így nem esnek nyilvántartási kötelezettség alá.

Ezért lapunk útján kérjük összes érdekelt kartársainkat, közöljék adataikat (név, cím, lakóhely) *egyenesen velünk*, hogy jegyzékbe foglalásukról idejében gondoskodhassunk.

Hangsúlyozzuk, hogy a Címtár nemcsak az erdőmérnökökre terjed ki, hanem magában foglalja azoknak az erdészeti alkalmazottaknak a nevét is, akik az 1935. évi IV. t.-c. 309. §-a alapján *erdőtiszti* munkakört töltenek be.

Ezenfelül az államerdészetnél legújabbán történt m. kir. erdészeti műszaki tisztí és főtisztí kinevezések mintájára felvesszük a Címtárba azokat a középfokú végzettségű, magánszolgálatban álló erdészeket is, akik *munkaadójuk bejelentése szerint jelenleg már tisztviselői minőségben teljesítenek szolgálatot*.

Felkérjük tehát az erdőbirtokos urakat, hogy az erre vonatkozó bejelentést az illetékes m. kir. erdőfelügyelőségénél vagy m. kir. erdőfelügyelőségi kirendeltségénél **január hó 25-éig** megtenni szíveskedjenek, mert a Címtár összeállítására tetemes munkát igényel és ezért a február hó 1-e után történt bejelentéseket nem vehetjük figyelembe.

Felkérjük egyben az érdekelt erdőtiszteket is, hogy amennyiben a Címtárba való felvételüket jogosnak és szükségesnek tartják, bejelentésük érdekében sürgősen eljárni szíveskedjenek.

Bejelentési íveket — a *munkaadó* kívánságára — közvetlenül is küldünk.

Adományok.

<i>Molcsány Gábor</i> , az újrú üdvözlés megváltása címén	25.— P
<i>Biró Zoltán</i> üdvözlések megváltása címén	20.— P
<i>Pechtol János</i> a soproni menzára	35.— P
„ az emlékműre	15.— P